

Zaměstnanci výzkumu a vývoje ve fyzických osobách

(Graf 36)

Zdroj: Statistické roční šetření o výzkumu a vývoji ČSÚ

Od roku 1999 jsou sledovány počty žen z celkového evidenčního počtu zaměstnanců k 31. 12. ve fyzických osobách, tj. počty osob aktivních ať už plně nebo částečně ve výzkumných a vývojových činnostech.

Výzkumní pracovníci – zabývají se koncepcí nebo tvorbou nových znalostí, výrobků, procesů, metod a systémů, nebo takové projekty řídí.

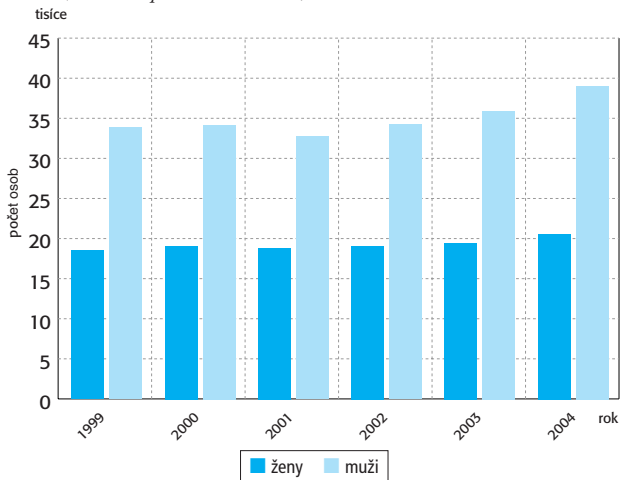
Techničtí a ekvivalentní pracovníci (dále jen techničtí pracovníci) – účastní se výzkumu a vývoje uskutečňováním vědeckých a technických úkolů, aplikováním konceptů a provozních metod, obvykle za dohledu výzkumných pracovníků.

Další pomocní pracovníci (dále jen ostatní) – jsou řemeslníci, sekretářky a úředníci, kteří se podílí na výzkumných a vývojových činnostech nebo jsou začleněni do takových prací, zahrnuti jsou i manažeři a administrativní pracovníci, jejichž činnosti jsou přímou službou výzkumu a vývoji.

V roce 2004 pracovalo v oblasti vědy a výzkumu celkem více jak 60 000 osob, z toho bylo 34,6 % žen. Avšak struktura podle pohlaví se liší v závislosti na konkrétním zaměstnání: Nejnižší zastoupení mají ženy mezi výzkumnými pracovníky, kde jich je jenom o málo více než čtvrtina (28,5 %). Mezi technickými pracovníky je podíl žen vyšší, v roce 2004 to bylo 39,8 % (tento podíl se od roku 1999 kdy byl 44,7 %, každoročně snižuje). Mezi ostatními pracovníky ve vědě a výzkumu, kam spadají pomocné a obslužné profese, tam je podíl žen poloviční (49,7 %).

Ze všech žen, zaměstnaných ve vědě a výzkumu, pracuje jako výzkumná pracovníce 46,7 %, z mužů pracujících ve vědě a výzkumu je to 62,1 %. Mezi ženami je dále 35,4 % technických pracovníc (mezi muži to je 28,3 %) a mezi ostatní profese obslužného a pomocného charakteru spadá 17,9 % žen a 9,6 % mužů.

Graf 36: Zaměstnanci výzkumu a vývoje ve fyzických osobách (k 31. 12.)
(tabulka – počet osob v tisících)

	Ženy	Muži
1999	18,8	34,0
2000	19,3	34,2
2001	19,0	32,9
2002	19,5	34,2
2003	19,6	36,1
2004	20,8	39,3

Zaměstnanci výzkumu a vývoje podle sektorů

(Graf E)

Zdroj: Statistické roční šetření o výzkumu a vývoji ČSÚ

Podnikatelský sektor zahrnuje všechny firmy, organizace a instituce, jejichž hlavní činností je výroba zboží nebo služeb pro trh.

Vládní sektor je složen z orgánů státní správy na všech úrovních s výjimkou veřejně řízeného vyššího odborného a vysokého školství.

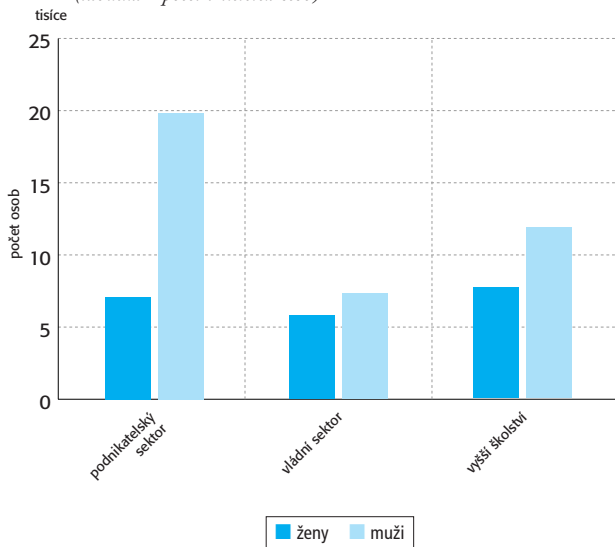
Sektor vyššího odborného a vysokého školství (dále jen vyšší školství) obsahuje univerzity, vysoké školy a další instituce pomaturitního vzdělávání. Zahrnuje také všechny výzkumné ústavy, experimentální zařízení a kliniky pracující pod přímou kontrolou nebo řízené nebo spojené s organizacemi vyššího vzdělávání. Tento sektor není samostatným institucionálním sektorem (SNA), byl odděleně identifikován OECD pro svou důležitou roli ve výzkumu a vývoji.

Neziskové instituce sloužící domácnostem (dále jen neziskový sektor) zahrnují soukromé nebo poloveřejné instituce, které nejsou založeny s primárním cílem tvorby zisku, dále sem patří soukromé osoby a domácnosti. Jsou to např. spolky, svazy, společnosti, kluby, hnutí, nadace, náboženské společnosti apod.

Ženy ve vědě a výzkumu mají nejnižší zastoupení v podnikatelském sektoru, kde je jich o málo více než čtvrtina, v roce 2004 to bylo 26,2 %. Vyšší zastoupení mají mezi zaměstnanci vědy a výzkumu vládního sektoru (44,7 %) a sektoru vyššího školství (39,3 %).

Nejčastěji ženy, pracující v oblasti vědy a výzkumu, pracují v sektoru vyššího školství, kde jich našlo zaměstnání 37,3 %. V podnikatelském sektoru je jich zaměstnáno 33,9 % a ve vládním sektoru 28,3 %. U mužů se toto rozložení liší: nejvíce jich spadá do podnikatelského sektoru (50,6 %). Téměř třetina mužů (30,4 %), pracujících ve vědě a výzkumu, pracuje v sektoru vyššího školství a jen 18,6 % jich je zaměstnáno ve vládním sektoru. V neziskovém sektoru je zaměstnáno 0,5 % mezi ženami a 0,4 % mezi muži zabývajícími se vědou a výzkumem.

Graf E: Zaměstnanci výzkumu a vývoje podle sektorů k 31. 12. 2004
(tabulka – počet v tisících osob)

	Ženy	Muži
Podnikatelský sektor	7,1	20,0
Vládní sektor	6,0	7,3
Vyšší školství	7,8	12,0

Osoby používající osobní počítač a internet podle místa použití a věku a vzdělání

(Tabulka 13)

Zdroj: Roční statistické šetření o využívání informačních a komunikačních technologií (ICT), ČSÚ

Šetření ČSÚ je založeno na obdobném šetření v zemích EU (Community Household Survey on ICT Usage 2004) a navázalo na první šetření, jež proběhlo v roce 2003.

V České republice v roce 2004 užívalo počítač více jak 3 646 000 lidí, z toho bylo 48,4 % žen. I s internetem pracuje téměř 2 741 000 lidí, tj. 75,2 % uživatelů počítače. Ve využívání internetu není podle pohlaví výrazný rozdíl, pracuje s ním 73,7 % uživatelů a 76,5 % uživatelů počítače.

Nejvyšší podíly žen podle místa použití počítače (ať už s internetem nebo bez něj) byly zaznamenány ve školách (51,3 %). V zaměstnání činil podíl žen využívajících počítač 49,4 %, což představovalo o 3,3 procentních bodů více, než v případě podílu žen mezi uživateli internetu na pracovišti. Z uživatelů počítače v práci zde používalo zároveň internet 73,4 % mezi muži a 64,3 % mezi ženami.

Více jak 50 % uživatelů počítače spadalo do věkové kategorie 15–34 let. Podíl mezi ženami (54,8 %) a mezi muži (53,8 %) byl v této věkové kategorii nejvyrovnanější. S rostoucím věkem podíl uživatelů počítače mezi ženami i mezi muži klesá.

Mezi uživateli počítače byly nejvyšší podíly osob využívajících přístup na internet ve věkové skupině 15–34 let (79,7 % mezi ženami a 78,2 % mezi muži), nejnižší pak ve věkové skupině 55 a více let (66,9 % mezi muži a 58,7 % mezi ženami).

Podle vzdělání byl nejvyšší podíl žen mezi uživateli počítače se středním vzděláním s maturitou (56,9 %). Mezi uživateli se základním vzděláním bylo žen 50,8 %, mezi středoškoláky bez maturity 33,0 % a mezi osobami s vyšším a vysokoškolským vzděláním 48,4 %.

Mezi muži i mezi ženami užívají nejčastěji počítač středoškoláci s maturitou: představují mezi uživateli počítače celkem 45,8 %, mezi ženami 53,9 % a mezi muži 38,3 %. Zatímco mezi uživatelkami počítače s vyšším a vysokoškolským vzděláním používalo internet 88,7 %, mezi uživateli-muži ve stejné vzdělanostní kategorii to bylo 92,1 %.

Tabulka 13: Osoby používající osobní počítač a internet podle místa použití a věku a vzdělání (počet v tisících osob)

	Počítač		Internet	
	ženy	muži	ženy	muži
Uživatelé¹⁾	1764,5	1881,9	1301,0	1439,9
Místo použití²⁾				
doma	1177,5	1400,3	783,8	942,0
v práci	886,6	906,6	570,4	665,4
ve škole	418,8	397,3	339,9	322,9
jinde³⁾	220,8	296,8	x ⁴⁾	x ⁴⁾
Věkové skupiny				
15–34	966,1	1013,4	770,4	792,2
35–54	667,9	665,2	453,9	511,6
55+	130,5	203,4	76,6	136,1
Vzdělání				
maximálně ZŠ	282,8	274,2	218,7	210,3
SŠ bez maturity	244,3	495,4	115,1	291,9
SŠ s maturitou⁵⁾	950,6	721,1	712,8	577,3
vyšší + VŠ⁶⁾	286,7	391,3	254,3	360,5

¹⁾ Uživatelem počítače je jednotlivec, který použil osobní počítač v posledních 3 měsících (šetření proběhlo ve 4. čtvrtletí 2004).

²⁾ Jedna osoba může používat počítač a internet na více místech

³⁾ Kategorie místa použití „jinde“ zahrnuje: internetové kavárny, u přátel či známých apod.

⁴⁾ Vzhledem k metodice výběru absolutní hodnoty nižší jak 10.000 mají sníženou vypovídací schopnost a v tabulkách jsou označeny „X“.

⁵⁾ Kategorie středoškolské vzdělání s maturitou zahrnuje i nástavby.

⁶⁾ Vyšší vzdělání je pohromadě se vzděláním vysokoškolským.

ŽENY A MUŽI
v datech